Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 35 (298) Fredagen den 1 september 1893. 6:te årg.

Prenumerationspris pr år:	Byrå:	Redaktör och utgifvare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr. 9: — Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam ..... » 5: —	Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.	FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef 61 47	hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)	35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjadt tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Ärkebiskopinnan Klara Sundberg,

född Koch.

I den minnesrika Fyrisstaden firas, som bekant, i dessa dagar en sällsynt och glänsande högtidlighet. Från när och fjärran samlas de mest framstående representanter för vårt lands kultur, ja, äfven från främmande land möta lysande namn för att gemensamt hugfästa det 300-åriga minnet af en tilldragelse, som djupare och verksammare än någon annan historisk händelse under den nyare tiden ingripit i vårt fäderneslands utveckling. Det är *Upsala mötes trehundraårsfest!* I den härliga dômen, som efter just nu fullbordad, genomgripande restauration i förklarad gestalt reser sina gotiska spiror mot höjden, begår den svenska kyrkan åminnelsen af de riksviktiga beslut, genom hvilka vår trosenhet befästades, genom hvilka »Sverige är vordet en man, och alla hafva vi en Herre och Gud». Och det vidt frejdade universitet, som från medeltid alltren varit det svenska vetenskapliga lifvets *alma mater,* kan

samtidigt i sina ståtliga nyresta salar ärehålla minnet af den pånyttfödelse, som för vår förnämsta odlingsanstalt var en frukt af Upsala möte år 1593.

Vid dessa betydelsefulla festers firande är det en man, mot hvilken den allmänna uppmärksamheten i särskildt hög grad måste riktas — vår kyrkas nuvarande öfverhufvud, ärkebiskop Anton Niklas Sundberg, hvilken därjämte är universitetets prokansler. Helt visst innebära de högtidliga septemberdagarne i Upsala för ingen *så* mycket som för den gamle ärkebiskopen, som från dem med stolthet kan blicka tillbaka på en fullbordad och lysande lifsgärning såsom den svenska statskyrkans kraftigaste stödjeman, såsom Upsalauniversitetets outtröttlige befrämjare och såsom den nitiske tillskyndaren till domkyrkans nu fulländade nydaning.

Under sådana ovanliga omständigheter är det för Idun en särskild glädje att kunna tillmötesgå en önskan,

Det är mannens ära att vara kvinnans hufvud, men det är kvinnans ära att vara mannens hjärta, och den ena bördan är icke tyngre än den andra.

I. Fibiger.

som ofta uttalats från vår läsekrets, i det vi meddela bilden af ärkebiskopinnan *Klara Sundberg*, den maka som i ett långt och lyckligt äktenskap stått vår kyrkas primas närmast och för honom, den kraftfulle, i det offentliga lifvets strider pröfvade mannen, varit ett stöd i högre grad, än någon förmår ana.

Ärkebiskopinnan Sundberg är dotter af numera aflidne majoren och kommendören Michael Koch till Vågsäter och Torp samt hans äfvenledes aflidna maka i andra giftet Emma Vilhelmina Iggeström samt föddes den 25 november 1835 på det natursköna godset Vågsäter i Elfsborgs län - på gränsen mellan Bohuslän och Dalsland, hvilket gods i flere generationer tillhört hennes förfäder. En af hennes systrar var den för ett par år sedan aflidna friherrinnan Ida Ericson, landshöfdingens i Östersund maka, hvilkens bild Idun då meddelade. En annan hennes syster blef gift med generalmajor K. H. Kreüger.

Klara Kochs vagga stod således ej långt ifrån det hem i Uddevalla, ur hvilket han utgick, som en gång skulle blifva hennes make, och när hon äktade den dåvarande teologie lundaprofessorn Sundberg, hade helt visst gemensamma barndomsminnen beredt vägen för den sympati, som för lifvet sammanknöt tvänne hjärtan. År 1864 utnämndes hennes man till biskop i Karlstad och några år senare, 1870, till Sveriges rikes ärkebiskop.

Sedan dess har Klara Sundbergs historia i eminent grad varit *makans* — och en sådan låter sig icke i torra ord tolkas så väl som den kan kännas och inses af hvarje ädel kvinna.

I Upsala har ärkebiskopshuset under de senare årtiondena varit det enda, som i någon vidsträcktare grad representerat, och på de årligen återkommande, charmanta fester, som där gifvits för akademiens och ortens öfriga honoratiores — ofta illustrerade af medlemmar från vårt konungahus, de unga prinsarne, som en efter annan idkat sina studier i Upsala — har ärkebiskopinnan i vida kretsar förvärfvat odelade sympatier för det vinnande sätt, på hvilket hon utöfvat värdinneskapet.

I öfrigt har hennes verksamhet icke mycket riktats utåt, utan har hon helt och hållet uppgått i sitt hem och sin man. Hon är en utmärkt och praktisk husmoder, som lifligt intresserar sig för de minsta detaljer i sitt hushåll. För maken är hon ett oskiljaktigt sällskap och den förtrognaste vän. Dagligdags ser man dem i hvarje väder företaga sina långa promenader tillsamman, och på ärkebiskopens resor till riksdagarne i hufvudstaden har hon ofta varit honom följaktig, liksom alltid på de årligen återkommande kära sommarbesöken vid de gamla föräldrahemmen i Bohuslän.

Ehuru några egna barn aldrig förunnats ärkebiskopshemmet, har det dock icke saknat det friska behag, som ungdom gifver, lika litet som dess härskarinna undandragit sig att på ett sant moderligt sätt fylla en moders plikter, ty icke mindre än fyra af ärkebiskop Sundbergs systerbarn ha under hans och hans makas vård fått den kärleksfullaste uppfostran.

Ofver ärkebiskopinnan Sundbergs väsen har alltid hvilat något tillbakadraget och blygsamt, som af somliga kanske tolkats som kyla. Men för dem, som hedrats med hennes vänskap, och som närmare lärt känna henne, ha hennes mildhet, trofasthet, sannhet och anspråkslöshet utvecklat de rikaste och älskligaste sidor. Och dessas omdöme, som lärt känna hjärtelaget, är ett och enigt: en karaktär af renaste guld, en äkta kvinnlig kvinna.

En äkta kvinna! Oss synes detta ord innebära så oändligt mycket, att då det, som här, kan uttalas helt och oförbehållsamt, något bättre för visso icke står att tillägga.

J. N—g.

Efterlämnade sånger och visor

af

Augusta Nycander.

I.

Smärtan.

»Säg mig, smärta, du som följer
mänskans spår,
hvart hon går,
och vår dag med töcken höljer —
säg, o smärta, säg, hvem är väl du?
Hvem är du?»

»Klaga ej! Du ser blott stunden,
gäckadt hopp,
tårens lopp,
tvånget, hvaraf du är bunden.
Smärtans udd, o mänska, känner du,
känner du.

»Till din glädje, tvillingsyster,
lifvets lag
fullbordar jag
— icke hvad ditt hjärta lyster.
Därför, mänska, därför klagar du,
klagar du.

»Ljus ej utan skugga finnes.
Hopp och tro,
grafvens ro,
andens storhet så blott vinnes.
Därför, mänska, därför kommer jag,
kommer jag.» —

Kvalet dör i fridens famn,
ljus blir håg,
lifvets våg
smärtans ängel för i hamn . . .

»Smärta, nu jag vet ditt namn!»

II.

Den sjukas tröst.

När plågan sargar natt och dag
och febern jagar pulsens slag
och ögat ingen blund kan få,
hvad tröst har väl ditt arma hjärta då?

När plågan sargar, jag den hand
väl känner, som dess tunga band
nog lindrar, blott jag tålig är,
den kärlek, i hvars skygd jag bördan bär.

Och på min matta hand en kyss,
så öm och varm, jag kände nyss.
O, bäst i kvalets stund jag ser
den kraft, som kärlek, endast kärlek ger.

Och när jag blickar ut, hvad ser
mitt trötta öga då, hvad ler
väl mot mig där på bergets kant?
Jo, löf och blommor smycka skönt hvar brant!

Så högt naturens hjärta slår,
och vinter följs af ljuflig vår.
En väldig kraft är lifvets själ:
den kraftens namn — jag känner det ju väl!

Därför jag sjunga vill om tro
och kärlek, som på jorden bo,
därför jag höja vill min röst
och säga er, hvad är den sjukas tröst.

"Nyckfulla kvinnor."

»Alla kvinnor äro nyckfulla, det ligger i deras natur och kroppskonstitution; därför kunna de ej rå för sina nycker.»

Detta gamla, på sitt sätt välvilliga omdöme om »det svaga kärilet» hörde jag åter nyligen uttalas, och det af en mogen man, som i vår hufvudstad helt säkert haft tillfälle att umgås med många kunskapsrika och lyckligt lottade kvinnor.

Den stackars »naturen», hvad får den icke skuld för i våra dagar? »Det naturliga urvalet», »ärftlighetslagen», »valfrändskap» (då första punkten i tionde budet öfverskrides), en skara bakterier, hvars *natur* de lärde icke kunna bli eniga om. Ja, om man skulle erkänna auktoriteten hos den massa kvinnor, som »omforma fakta» i fråga om sin egen yttre gestalt, så har också *naturen* uppfunnit *snörlifven*, emedan dessa — enligt samma damers påstående — tillkommit för att bota på det fusk, som ägt rum då kvinnan skapades.

Ack ja, nog har naturen fått ett försvarligt skuldregister, och det är för väl att hon är för storslagen till att icke skriftligt protestera däremot, ty eljes blefve nog polemiken emellan henne och människan något generande för den senare.

Det torde dock vara skäl — icke för naturens, utan för människans skull - - att en smula skärskåda påståendet, att det hör till kvinnans natur att vara nyckfull, och att hon till följe häraf har rättighet att vara oefterrättlig i ord och handling, då denna del af »naturen» behagar utkräfva sin fordran.

Härvidlag framställer sig först den frågan:

Hvilka slags kvinnor tillåta sig att vara fulla af nycker och kapricer?

Icke kan det väl vara den ofantliga flock, som för en ringa lön dag ut, dag in sliter ut sig i sträfvan på det mångskiftande arbetsfält, som handel och industri öppnat?

Hela denna skara har helt visst en hälsosam fruktan för att — lyda »naturen», ifall den skulle vilja visa sig i form af nycker och otillräkneligheter. För dessa kvinnor gäller det ju att — till trots äfven för »kroppskonstitutionen» — ådagalägga en ständig jämnhet i lynnet samt fullständig korrekthet i fråga om arbetets utförande, emedan just brist på dessa egenskaper skulle göra dem obrukbara som »arbetskraft» och följaktligen beröfva dem det dagliga brödet.

Och sända vi blicken mot dessa tusentals hem, där husmodern oafbrutet sträfvar, trälar och knåpar för att få de knappa inkomsterna att räcka till för familjen, nog ha dessa kvinnor vunnit seger öfver »naturen», ifall den anmält sig i form af nycker och hugskott.

Men här finnes något som heter öfveransträngning — *våld* mot naturen: krafterna kunna brista. Mannen, som ej har någon personlig erfarenhet af det outsägligt tröttande i kretsgången af det slags arbete, som kräfves af husmodern i ett sådant hem, möter ett plötsligt utbrott af tårar, kanske just i samma ögonblick då han, lätt och munter till sinnes, efter *sin* slutade arbetsdag, föreslår hustrun någon förströelse, och är han då tanklös, torde det hända, att han mumlar ordet: »Kvinnonycker!»

Ärade läsare! Jag är ingalunda i okunnighet om tillvaron af kvinnor, hustrur, hvilkas otyglade lynnen ödelägga både den hårdt arbetande mannen och hemmet, men säg mig, om här icke äfven finnes en ansenlig flock äkta män med tygellösa sinnen, som verka liknande förödelser? Jag menar blott, att man icke skall svärta »naturen» genom att beskylla henne för att hafva fuskat vid kvinnans skapande.

Men det är sant, här finnes verkligen ett stort antal kvinnor, som tyckes hafva gjort det till sin lifsuppgift att vara nyckfulla och oberäkneliga, och oaktadt den plågsamma känsla man erfar vid att komma i beröring med dessa mänskliga väderflöjlar, har det dock sitt stora intresse att studera dem och deras närmare omgifning.

Den rätta arten af nyckfulla kvinnor — den som gifvit upphofvet till ifrågavarande nedsvärtande dom — finnes egentligen blott inom de klasser, där kvinnan, i materiel mening taget, har det »för godt». Som barn har en sådan kvinna fått lof att öfva sig i nyckfullhet på hela sin omgifning; har skrikit sig till att få allt hvad hon behagat samt har till på köpet blifvit för släkt, vänner och bekanta prisad och framhållen som ett ytterst lifligt och begåfvadt väsende.

Skolåldern har inträdt och med den ett begär att vinna utmärkelse i en större krets. Men barnet vet mycket väl, att detta icke kan ske på det förra sättet, och lär sig därför snart ginaste vägen till detta sitt mål.

Erfarenheten lär äfven skolflickan, att hon kan onäpst få öka sina nycker och kapricer i hemmet, i samma mån som hennes skolbetyg höjas, och så inträder hon ändtligen som vuxen människa i lifvet med en samlad fond af själfsvåld, hvilken står i ett visst förhållande till massan af den minneskunskap, hon ägde, då hon aflade sin afgångsexamen.

Den unga damen är nu något besvärlig att hafva i hemmet. Hon måste roas, hvilket icke är lätt, emedan hennes ingrodda själfsvåld hos henne alstrat en motsägelselusta, som finner ett elakt nöje uti att omintetgöra andras förslag till förströelse och glädje. Hon måste »föras ut», förevisas och »göra eröfringar»; antagligen ett kostbart stycke spekulation för den unga damens föräldrar, men som dock tämligen tryggt kan vågas, emedan äfven den ytligaste blick på lifvet visar, hurusom just de mest nyckfulla och oberäkneliga bland de unga damerna kunna påräkna de flesta manliga beundrare och — friare.

Skulle orsaken till detta månne vara mannens dragningskraft till denna del af den så kallade kvinnliga naturen, emedan den gifver honom en viss rättighet att hålla kvinnan för en varelse af lägre art än skapelsens herre, eller tilltalas mannen just företrädesvis af det oberäkneliga och oefterrättliga?

En hybrid af arten nyckfulla kvinnor förekommer bland damer, som äga eller tro sig äga ryktbarhet, men om dessa heter det aldrig, att de äro nyckfulla, utan de äro »lynniga» — *just på grund af att de äro så välbegåfvade.*

Härlig logik i den tankegången!

Den som icke har haft den sorgliga synen att se en riktigt nyckfull människa, kan svårligen göra sig en föreställning om hvad en sådan »ryktbar» kvinna kan tillåta sig i fråga om själfsvåld och kapricer. Sina närmaste ringaktar hon och tyranniserar dem; hon och hennes begåfning — är den än hjärtans obetydlig — äro A. och O.; hon talar blott om sig och sin talang, och har hon visat sig i något större sällskap och icke fått utgöra dess medelpunkt, då blir hon »lynnig» på hela sitt folk och fosterland samt förklarar högt, att båda delarne äro de uslaste i hela världen.

Och detta skulle vara en medskapad sida af kvinnonaturen, detta, som blott är otygladt själfsvåld och fåfänga!

Kvinna, som man, blir nyckfull i brist på en tuktande uppfostran och i saknad af den upplysning, bildning och gudsfruktan, som gifva människan välde öfver sig själf. En nyckfull människa kan vara rikt begåfvad, äga stora kunskaper, lärdom, praktisk dugliglet, hög rang, men *bildad och upplyst* är hon först då, när hon i sorg som glädje, i mot- och medgång i sitt uppförande mot nästan gifver ett fulltonigt vittnesbörd om att i sin själ hafva upptagit den gudomliga regeln:

»Allt det I viljen människorna skola göra eder, det gören I ock dem!»

Ave.

Kamraten, de ungas egen tidning, *har nu utsändt nummer 17 med ett högst omväxlande och roligt innehåll. Hugo Falk berättar en beväringshistoria för i år, »Kronvrak», och William Kingston förtäljer äfventyr från fjärran västern med »gubbar» till, riktiga indianer. Vidare fån I läsa roliga negerfabler, lära er själfva göra ett hygroskop, en väderleksspåman, och i den illustrerade uppsatsen »Blott ett blad» kasta en blick in i ett af botanikens underbaraste kapitel. Roliga bref från kamrater i Ångermanland och på Gotland med flere ställen finnen I ock, trefliga pristäflingsuppgifter och en mängd notiser om lekar, experiment och samlingar. I kunnen ännu prenumerera för det senare halfåret och göra bekantskap med den angenämaste bland kamrater!*

"Underkänd."

Skiss för Idun

af

Elsa Lindberg.

Klassen är samlad. Ännu felar klockan ett par minuter, innan timmen slår. Vid det stora fönstret står en flock flickor, spejande ned efter skolgatan. Nu viker lärarinnans energiskt magra gestalt om hörnet. Inom den smala armens spetsiga vinkel bär hon en tjock blå packe temaböcker. Och lystringsropet skallar ut öfver klassen:

»Hon har skrifböckerna, skrifböckerna, de franska skrifböckerna!»

— — Ett kallt skolrum: väggar målade i grått, golf och tak i grått, ty de ha, som Karl XII, »stått i rök och damm». Några rader pulpeter lämna en mycket svag erinring om, att de en gång i världen varit gula och glänsande. Nu gå äfven de afgjordt i grått, sirade liksom åldriga runstenar med inristade runor, genomborrade hjärtan, initialer och »gubbar». Längst därframme en gråmålad schavott — katedern, på hvilken står en högst allvarlig och respektabel ringklocka, ett glas med vatten och den franska skrifbokspacken, som ännu icke låtit beveka sig att säga ett enda litet ord, fast så många rädda flickögon stirra på den i bedjande och hjälplös ångest.

Det var en viktig skrifning, det gällde, själfva profskrifningen. På den berodde så *förfärligt* mycket, ja väl och ve, hela terminsbetyget i franska.

Anna Anér satt främst. Hon var ett riktigt »exemplar», hennes hår var alltid så slätt och ordentligt, slät och ordentlig hela hennes unga person; rent omslagspapper på böckerna, snygga och ordentliga skrifningar och många stora *AB* på betyget. Hon var nästan säker på sin skrifning, men ändå . . . *Tänk*, om det skulle hända en olycka med det där stora AB, som hon hade i franskan.

Så satt Johanna Andersson — liten, tjock och trulsig. När man först såg på henne, så fick man hufvudsakligen intrycket af två stora röda kinder, öfver hvilka huden låg spänd, glänsande och stram. Därnäst upptäckte man det lilla munhålet, som alltid stod på vid gafvel. Äfven nu var det öppet och det af pur förundran öfver, att hennes bok låg där bland de andras, förundran öfver, att hon ändå *kunnat* få ihop en hel fransk skrifning! Månne det gått mycket rödt bläck åt till rättningen?

Mia Berini kom därnäst. Hon var allt en hållningslös och hafsig liten varelse, den kära Mia, som plägade skrifva med ögonen i grannens bok, som lefde på hviskningar och hade lika lätt för att skratta som gråta. De stora, bruna ögonen kunde bli svarta mot blåskiftande emalj, när den lilla mjuka munnen ljög och försäkrade, att den talade sanning. Men nu fanns det blott *en* tanke i det mörka, vackra hufvudet: hur skulle skrifningen ta sig ut?

Catherine von Cirenstjärna kom så närmast. Hon är blek och intetsägande; allt hos henne symboliseras af en greflig krona, tryckt på böckerna, tryckt på skolväskan, broderad på näsduken. Den säger allt, är allt, för dens skull läser hon, för dens skull är det, som de blacka ögonen nu ej släppa den blå bokpacken.

Så ha vi lilla Karin; ja, lilla Karin kallade de henne både hemma och i skolan. Det

var en riktig liten skolråtta med en flätstump i nacken, en liten stump, som stod rakt ut, alltid tappade bandet och löste upp sig i obstinata, små okynniga hårkrusor.

Nu var hela Karins lilla själ koncentrerad på detta enda: »Tänk, om jag blefve underkänd!» Då — då... Den tanken vågade hon ej tänka till slut. De stora, blå barnaögonen voro i bäfvande ångest fästa på den hemska bokpacken. Åh, hvad hon våndades, det var en riktigt otäck känsla under bröstet.

Att då aldrig lärarinnan kom!

Lilla Karin hade under väntan petat ett hål på armbågen. När hon kommit till skolan i morse, så hade det bara varit en liten rispa på ärmen; men så fick hon den bizarra idéen, att om hon kunde få hålet så stort, att armbågen stack ut, så skulle hennes skrifning vara godkänd.

Det tog ett tag i dörren, och lärarinnan steg verkligen in, upp på katedern och satte sig på den gula pinnstolen. Så drog hon skrifbokspacken närmare, vred den på sida och räknade bokryggarne. Därpå vände hon packen åter rätt och skrapade ett tag med stolen, satte sig själf till rätta, började söka i klädningsvecken efter sin ficka, fick till slut rätt på den, drog ut en stor, hvit näsduk, tog af sig pincenezen, andades på glaset och började gnida det med näsduken, gång på gång, ihärdigt, ytterst långsamt, ytterst omsorgsfullt. Flickorna där nere på sina stolar följde andlöst hvarje hennes rörelse.

Lilla Karin knäppte samman de knubbiga små fingrarna under pulpeten och bad, *bad* med hela sin barnasjäls innerlighet: »Gode — gode Gud! O, om jag finge godkändt!»

Fröken hade slagit upp Anna Anérs bok.

»Det här var en mycket viktig skrifning, det här.» Rösten var pinsamt högtidlig. »De, som i den hafva fått underkändt, kunna naturligtvis ej heller vänta sig något annat än underkändt i franska på terminsbetyget.»

Hvarför skulle hon hålla det där talet? Hela raden af ängsliga flickor visste ju ändå allt det där förut!

»Några hafva ock fått underkändt,» fortfor lärarinnan.

Lilla Karin hoppade till. Tänk bara, om hon vore bland dem! Hon klämde de små fingrarna om hvarandra.

»Anna har skrifvit ordentligt och bra som vanligt.»

Anna steg upp från sin plats, utan att en min förändrades i hennes släta ansikte, hämtade boken, lade den ordentligt framför sig på pulpeten, utan att öppna den, fastän Mia Berini sträckte fram sitt mörka hufvud öfver Hanna och höll på att förgås af nyfikenhet.

»Nästa bok. Johanna Andersson!»

Lärarinnan kastade en blick öfver boken bort till det tjocka, runda ansiktet.

»Ja,» sade hon långsamt, »märvärdigt nog så är Hanna,» hon höll upp en stund, »godkänd,» kom det ändtligen.

Det lilla hålet, som Hanna hade till mun, vidgades af förvåning, och när Hanna åter satt på sin plats med boken tryckt intill sig, vaggade hon den fram och åter i salig hänryckning. Hon hade fått godkänd, godkänd, hvilken outsäglig lycka!

Så kom turen till Mia Berini.

»Ja, Mia har slarfvat!»

Nu visste Mia allt: underkändt alltså naturligtvis!

»Fel på fel,» ljöd åter lärarinnans röst. »Jag kan inte förstå, hur man kan lämna fram en sådan skrifning; och så suddigt och plumpigt se'n! Usch!» Den trötta rösten hade riktigt arbetat upp sig till extas och ljöd helt gäll och olycksbådande.

Men Mia hade handlöst kastat sig öfver pulpeten och grät och snyftade.

»Catherine von Cirenstjärna!»

Där låg boken med den grefliga kronan. Kronan hade dock ej förmått hjälpa; visserligen var det godkändt, men också icke mer, således samma betyg som den bondska Hanna.

Catherine såg på sitt *B*, såg på sin krona, såg på Hanna med det gränslöst lyckliga ansiktet, och så lade hon in boken i pulpeten med hopknipta läppar.

Där kom nu lilla Karins bok, och nu skulle hon få höra sin dom.

»Jaha,» sade lärarinnan, »nu kommer lilla Karin.» Och så tog hon åter upp sin stora hvita näsduk och började att fila och gnida pincenezen.

Icke behöfde hon då förhala tiden med att säga, att det var Karins bok! Hon, Karin, kände minsann väl igen den. Namnet så där litet på sned — och en plump uppe i ena hörnet — och en fläck på bakpärmen...

(Forts.)

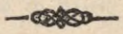

Iduns "fosterlandstäfling."

Då Idun i början af innevarande år utlyste sin bekanta »fosterlandstäflan», skedde det, såsom redan i det första tillkännagifvandet uppgafs, för att åstadkomma en täfling, i hvilken alla skulle kunna deltaga. Att redaktionen härvid stipulerade som villkor, att hvarje deltagare skulle vara prenumerant på Idun åtminstone under det halfår, hvarunder täflingen pågick, är ganska naturligt, alldenstund det ju skulle varit en orättvisa mot Iduns abonnenter att låta andra deltaga. Och att den pekuniära vinsten af täflingen för tidningens ägare ej kunde bli stor, därmed var undertecknad, tidningens ansvarige utgifvare, från början fullkomligt på det klara. Resultatet blef i detta hänseende ock såsom jag väntat: medan under 1892 års förra halfår Iduns upplaga belöpte sig till 22,000 exemplar, uppgick den under innevarande års förra hälft till 24,000. Eller med andra ord: Iduns gamla prenumerantkrets stod kvar, och till densamma kommo ytterligare 2,000 prenumeranter, hvaraf en hel del tydligen för »fosterlandstäflingens» skull. En hvar, som är i minsta mån hemmastad i hvad som rör en tidnings ekonomi, inser emellertid, att, sedan kostnaderna för dessa två tusen halfva årgångar blifvit afdragna, de stora annonserna om täflingen i mer än ett 70-tal tidningar guldna och täflingspriset utbetaldt, behållningen ej kan varda stor. Den vinsten hafva vi dock haft, på hvilken vi uteslutande räknat: namnet *Idun* kom i sammanhang med »fosterlandstäflingen» i allas mun, och tidningens tillvaro blef känd öfverallt.

Hvilket arbete och hvilka svårigheter denna täfling vållat redaktionen och prisdomarne har förut framhållits. Särskildt påpekades i n:r 33 af Idun (den 18 augusti), hurusom utdelandet af de återstående 400 kronorna stötte på de svåraste hinder, eller att man åtminstone ej med någon garanti för absolut rättvisa kunde framtaga fyra listor såsom de bästa, enär åsikterna, om det eller det ordet skall godkännas, ju äro fullkomligt individuella.

Att vi under sådana förhållanden togo vår tillflykt till den lösning, om hvilken vi i n:r 33 af Idun gjorde en hemställan till tidningens läsarinnor, skulle ingalunda anses underligt af någon, som haft tillfälle att i ringaste mån taga del i ett dylikt granskningsarbete. Och att det skedde — såsom en insändare i St. Dagbl. gement insinuerat — för att genom granskningsarbetets afbrytande inknappa arvodet för prisdomarne, lär väl ingen bland Iduns läsarinnor eller bland dem, som personligen känna mig, ett ögonblick hafva trott. Också är det, märkligt nog, ej så mycket till Iduns redaktion, som protester ingått mot den föreslagna lösningen; denna har tvärtom biträdts och gillats af en hel del prenumeranter och deltagare i täflingen.

Värsta väsendet har förts af ett par insändare i St. Dagbl. och Nya Dagl. Allehanda. Jämte det att de framhållit såsom en orättvisa met deltagarne i pristäflingen, att de 400 kronorna undandroges dem, hafva de utfarit i en hel del personliga insinuationer, som verkligen ej kräfva något svar.

Emellertid har det aldrig kunnat falla mig in att bestrida, att det riktigaste vore, att den återstående summan fördelades mellan de fyra bästa af de kvarvarande täflingslistorna. Därför skola ock de, som protesterat mot den i n:r 33 af Idun föreslagna lösningen af frågan, få sin vilja fram — dock med frisägande på förhand från redaktionens och prisdomarnes sida af någon som helst garanti för uppnående af ett *absolut* rättvist resultat. Detta öfvergår mänsklig förmåga. Att vi skola döma med god vilja och efter bästa förstånd, därom kunna alla vara öfvertygade. Det fortsatta granskningsarbetet kommer dock, såsom vi redan påpekat, att taga rundlig tid.

Då emellertid en hel del af Iduns läsarinnor lifligt deltagit och fortfarande deltager i omröstningen angående utdelningen af 400 kr. till något af de i n:r 33 af Idun utsatta ändamålen, må denna omröstning fortfarande äga gällande kraft, och anslås för detta ändamål ytterligare 400 kronor, hvilken summa utbetalas omedelbart efter den 20 september, inom hvilken tid alla de prenumeranter, som önska deltaga i omröstningen, torde hafva insändt sina vota.

Att Iduns redaktion — så som en insändare i St. Dagblad också insinuerat — någonsin haft för afsikt att locka med fagra löften, utan tanke på att uppfylla dem, kan ej vinna tilltro hos en enda, som någorlunda uppmärksamt följt någon af Iduns redan utgifna fem årgångar. Tvärtom vågar jag påstå, att en opartisk granskning af tidningens verksamhet under dessa fem år skall gifva vid handen, att redaktionen i många hänseenden gjort mera än hon lofvat. Det är också detta som gjort, att ett ständigt ökadt förtroende från allmänhetens sida kommit oss till del — ett förtroende, hvaraf jag hoppas, att vi allt framgent skola göra oss förtjänta.

För öfrigt — huru vår dom i fosterlandstäflingsfrågan än utfaller, och den må bli aldrig så rättvis, så kan man vara öfvertygad om, att det alltid finnes någon, som blir missnöjd och skriar på orättvisa.

Sist hemställes vördsamt, att de tidningar, som innehållit klander mot oss med anledning af den af oss föreslagna lösningen, benäget ville införa denna förklaring.

Stockholm den 28 aug. 1893.

Frithiof Hellberg.

Ur en ung flickas poesialbum.

Minnes- och poesialbum äro numera kanske icke så vanliga bland unga flickor som förr, åtminstone frestas man att tro, att den rastlösa jäktande anda, som sätter sin stämpel på vår tids seder och bruk, sträckt sina verkningar ända ned till den undangömda vrå af hvardagslifvet, där poesialbumen frodas. Vår tid är praktisk, och man har ju bekvämare metoder att tillgå än att gå omkring till vänner och väninnor för att bedja dem uttrycka sig på vers; man har ju till exempel den lilla födelsedagsboken, där det på förhand finnes utportioneradt ett stycke god poesi för hvar och en — och det till på köpet på ens födelsedag. Våra bekanta, som kanske hvarken ha tid eller förmåga att fabricera vers, böra ju med allt skäl känna sig tacksamma att på det sättet slippa myror i hufvudet.

Jag har framför mig ett litet poesialbum från en tid, då som jag tror, ännu inga födelsedagsböcker funnos, nämligen för en 60 à 70 år sedan. Ägarinnan var då en femtonårig flicka, som i sin omgifning hade en vid krets af snillrika skalder och författare att vända sig till för att få de hvita bladen i sitt album fyllda, om också de icke på dem slösade sin poesis rikaste skatter. De utdrag ur detta album, som här nedan anföras, äga kanske, såsom nyss antydts, icke alla det värde man af författarnamnens rang skulle vänta, men de erbjudas Iduns läsarinnor såsom en litterär primeur. Så vidt jag vet, äro de nämligen icke förut publicerade.

Albumet — en i rödt och guld inbunden bok — inledes med en af Franzéns mest omtyckta psalmverser, skrifven »Stockholm den 3 Maji 1826» af ägarinnans fader, en på sin tid ryktbar andlig vältalare. På nästa sida skrifver *Frans Michael Franzén:*

Lik denna bok ditt hjärta är ännu:
En sida endast i det hvita, rena
är tecknad, men hur skönt! Där finner du
en huldrik fars välsignelse förena
allt hvad dig lycklig gör på jordens bryn,
allt hvad dig salig lyfter upp till skyn.

Men då han själf ett tempel här inviger
för vänners namn och minnen af de år,
de glada, sköna du till mötes går,
i det allt högre upp din vårsol stiger:
Hur rörd din faders vän där träder in
och med hans bön för dig förenar sin!

Franzéns maka skrifver:

Euphrosyne! ej ditt namn förgät.
Glädjens gratie betyder det;
och hon lånar sitt behag allena
åt de goda och de rena.

Längre fram i albumet ha Franzéns dotter, *Helene*, och hennes blifvande man, skalden *A. A. Grafström* skrifvit. Den förra:

Glöm mig ej! I alla lifvets öden
vill jag minnas dig, en trogen vän.
Döden skiljer andra; men i döden
mötas vänner än.

Och Grafström:

Låt med din barndomsvän, på samma blad,
mig äfven teckna få en rad;
och i ditt minne se förenas —
som här — mitt namn med min Helenas!

Johan Olof Wallin ger Euphrosyne — så hette ägarinnan till albumet — följande nätta lilla råd:

Flicka! vackrare är ingen vana
än att alltid vara glad och god.
Tryggare ej vandras någon bana
än i oskuld, flit och tålamod.
Följ den vanan!
Gå den banan!
Bättre råd jag ej förstod.

Näst efter författaren till »Dödens engel» skrifver den bland annat ur Blanches berättelser bekante »döddoktorn», *Chr. Carlander*, med kärfva, buttra penndrag, som väl passa till den bild man gjort sig af mannen: »Lycka till att alltid uppfylla betydelsen af Ditt namn!» Religionsfilosofen *Schartau* skrifver några rader på engelska och *Erik Gustaf Geijer:*

»Qu'il n'y ait jamais qu'un seul triomphe sur la terre, et qu'il soit réservé à l'homme de paix!»

Atterbom är företrädd af ett citat ur »Lycksalighetens ö» och *Tegnér* af följande rader, som nog icke kostat Frithiofs store skald allt för mycket hufvudbry:

Dina barndomsminnen, Euphrosina
blekna alla efterhand.
Ack men låt dock mig, låt dock de mina
sist förblekna däribland.

Carl Wilh. Böttiger skrifver med sin fina eleganta stil och tätt återkommande understrykningar:

Det blir höst därute. Lönnen gulnar;
bleknad är naturens sommarkrans:
Det blir höst — och himlens panna mulnar,
mera stark blir stjärnans aftonglans.
Till vår barndoms glada, gyllne slätter
vinkas vi i ljusa stjärnenätter.

Snart *Din* lefnads morgonfält stå tomma;
hör då nu en bön af sångens röst!
»Göm till hösten icke vårens *blomma*,
O! men vårens *himmel* i Ditt bröst.»
Där, igenom molnens skumma slöja,
vännerna som *aftonstjärnor* dröja.

Böttiger vistades den tiden som informator i en familj med två unga döttrar, som voro hans disciplar. Man har sagt mig, att den ena af dem var den lättrörlige skaldens flamma långt innan Disa blef det, och att det var informatorn, som höll i pennan, då discipeln skref nedanstående verser. Säkert är åtminstone, att den unga flickan själf icke kunde skrifva vers:

Se, tiden kör sin vagn med lösa tömmar,
dess hjul utöfver berg och dalar fly,
och barndomen med sina sköna drömmar
förbi oss far som österns purpursky.

Men hos den goda, anspråkslösa, fromma
en evig barndom bor i hjärtat kvar:
En vår af oskuld där står än i blomma,
då årens vinter hjässan silfrat har.

Göm därför troget skatterna du äger.
Blif hvad Du är, så blygsam, god och öm!
Snart skymmer lifvets kväll. — På dödens läger
Du drömmer än en gång Din barndomsdröm.

G. H. Mellin citerar sin »Snabba äro lifvets stunder». *Elias W. Ruda* följande verser:

Som en dröm vårt lif försvinner,
och vår ungdoms gyllne dagar
flykta bort som vindens sus.
Men när lifvets vårsol brinner,
O! hvad båtar att du klagar?
Gläd Dig i dess milda ljus!

Se! i ljusa morgonstunden
lärkan högt i rymden svingar,
lefver blott i ljus och fröjd.
Men i dunkelgröna lunden
blomman knoppas, har ej vingar,
blomstrar glad och vissnar nöjd.

Sköna minnets månskenstimmar
väl må vara; minnet talar
ljuft om glädjens korta dröm.
Men när Hoppets morgon glimmar
öfver lifvets rosendalar,
lifvets dunkla afton glöm!

Lappmarksmissionären *Petrus Læstadius* skrifver: »Tron, Kärleken och Hoppet utgöra, såsom äfven jag erfarit, lifvets sällhet: bibehåll alltid det första, förlora aldrig det sista, var lycklig i det mellersta.» Den på sin tid högt uppburna tecknarinnan, *Maria Röhl*, har i albumet ritat en synnerligen vacker och väl utförd bild af en ung flicka och en pilgrim, båda knäböjande framför ett kors. Som text står där:

En pilgrims färd är detta lifvet.
Vi vandra till ett bättre land.
Och hoppets mål för oss står skrifvet
i ödets bok vid himlens rand.

En annan teckning finnes i boken, föreställande Gustaf Wasa på dödsbädden, omgifven af sina söner. Denna teckning förskrifver sig från den med Wasa-tiden väl förtrogne artisten *Johan Holmbergsson*, som så gick upp i sina studier af forntiden, att han klädde sig och uttryckte sig på samma sätt som man gjorde på Wasakonungarnes tid. Den text han skrifvit till taflan bär äfven vittne därom.

Johan Nybom skrifver:

Tro ej hoppet! O det är en hägring,
som utur sitt fjärran ler så grann;
det blott sviker Dig; dess fägring
re'n i går bedrog en ann'.

Tro blott minnet! — Som en nordens stjärna
lyser det i stormarne sin vän.
Och på grafven det, en blåhvit tärna,
dröjer kvar i tårar än.

Sångens pilgrim i Din barndoms dalar
fann ej någon ros, nog värdig Dig;
men är nöjd, om den han fann blott talar
någongång ibland om sig

Fredr. Ferd. Carlson skrifver:

Minnen i mängd, när från ungdom och hem mig dagarna skilja,
glänsande stå för min syn, vinka tillbaka igen;
ljufvast känner jag dock dem barndomens morgon har fostrat
fängsla den dröjande blick, svalka den brännande håg.

Och till sist ärkebiskop *Reuterdahl:*

Namn betydelse ha. Hvad Euphrosyne vill säga
lärer det grekiska språk; låt mig förklara det här.
När åt en mänsklig själ frikostiga Gudar förunnat vett,
härliga gåfvor i mängd, tanke och känsla och
när åt gåfvorna se'n en stor harmoni är förvärfvad,
när de ej tränga hvarann, när de få verka i fred,
visar på anletet sig en klarhet, den grekerna kalla
Euphrosyne; vi ha intet, som svarar därmot.
Glädtighet icke är nog; ej *munterhet* säger det samma;
Huldhet liknar det mest; också med *frid* det kan ges.
Älskliga namn på en älskelig ting! O att många det bure
lika behörigt som den, hvilken dess tydning här fått.

Dessa den gamle ärkebiskopens galanta verser äro skrifna så sent som 1841, och det är med dem jag afslutar denna lilla axplockning ur en ung flickas poesialbum, därvid förbigående en mängd »dii minores» och släktingar, hvilkas poetiska utgjutelser troligen mindre skulle intressera Iduns läsarinnor.

Karl August Hagberg.

Hvilken är, enligt eder åsikt, den märkligaste kvinnan i er provins?

Glömmen ej, kära läsarinnor, att ifylla formuläret i n:r 32 och insända det till

Redaktionen af Idun.

Nålpenningar.

Fortsättning på en gammal flickas funderingar.

Af *S. T.*

(Forts. o. slut.)

Af ofvan anförda exempel framgår väl, vill jag hoppas, rätt tydligt, att det är till förmån för de enkla, förståndiga kvinnor, hvilka, så långt min erfarenhet sträcker sig, ändock utgöra den öfvervägande procenten hos vårt svenska folk, som jag vill säga ett sanningens ord. På intet vis vill jag föra fjanteriets talan eller plädera för dessa docksjälar, hvilkas lyxbegär, ohämmadt, blifver ändlöst. Läs för roskull beskrifningarna på Paris' milliondrottningar! Sådana finnas nog i mindre skala och till ett försvinnande fåtal äfven bland oss, och *de* behöfva nog vara under förmyndare, liksom det finnes män, som behöfva det.

I åtskilliga hem, där jag fått blicka in, har det förefallit, som om allting varit viktigare än det frun skulle ha. Hon har varit den sista i huset, som det tänkts på. Nog har hon fått arbeta, sträfva, ja, nära nog släpa ut sig med ett stort hushåll och en skara barn, men den uppehållande kraft, som ligger i att äga litet penningar, den har ej varit henne förunnad. Så besynnerligt! Allt annat arbete måste betalas, men af en hustru fordras så ofta, att hon skall arbeta gratis. Nej, jag höll på att glömma, att hon har tak öfver hufvudet och ju får med af den där maten, för hvilkens dyrhet hon allt emellanåt får uppbära snubbor. När det händt, att hon blifvit lagd i en förtidig graf, har en stolt »värdinna» med förnäma later hållit sitt intåg i hemmet och gjort anspråk på mycket tjänare och en stor lön. Då först för sent har husets herre vaknat till besinning och måhända ångrat, att han ej gaf henne någon ersättning, för det hon år ut och år in drog lasset. »Tjänaren är värd sin lön», och på ett sätt kan man kalla frun för hemmets första tjänarinna.

Som halfvuxen flicka fick jag en sommar resa till en med mina föräldrar bekant familj på landet, för att andas landtluft. Stockholmsbarn som jag var, och görande jämförelser mellan de fruar, jag var van att se, och patronessan, fann jag denna skäligen enkel, ja, tarflig i sin gredelina bomullsklädning af ungefär samma snitt som bondkvinnornas. Redan vid första hälsningen kände likväl barnet af instinkt, att under den tarfliga klädningen visst ej doldes någon tarflig person. Och sedan under vistelsen i hennes hem lärde jag mig värdera och beundra henne. Uppe klockan fyra om morgnarne, hela dagen träget som en myra sysselsatt med de tunga sysslorna i ett stort landthushåll, var hon en föresyn för sitt husfolk. Och därtill ägde hon både hufvud och hjärta. Med verklig saknad skildes jag om hösten från denna nyförvärfvade moderliga vän. Men hvad jag egentligen här ville omtala var det, att hon aldrig ägde en smula penningar att själf råda öfver. När västgötarne kommo och bjödo ut sina varor, handlade hennes tjänare, men aldrig såg jag henne köpa en sak.

Och nu efteråt har jag förstått, huru hon måste undertrycka hvarenda önskan, hon, som de flesta andra, kunde hysa. Hennes fordrande make gaf henne aldrig »ett kid att göra sig glad med».

Sex år därefter återsåg jag henne i samma gredelina klädning, men nu åldrad, böjd och trött. Vi talade ej om hennes betryck, men jag förstod det då. Hon lofvade skrifva till mig, men det blef aldrig af — troligen förorsakade postportot henne bryderi. Året därpå fingo vi underrättelse om hennes död. Och denna hustru hade haft med sig den efter våra förhållanden rätt vackra hemgiften af nittiotusen kronor.

Att sålunda sätta hustrun på förknappning kan medföra flere olägenheter. Det kan locka henne att för sina önskningars realiserande taga till af de penningar, hon för tillfället disponerar för hushållets räkning, och det lär henne aldrig att blifva rätt sparsam — ty därför fordras, att hon har en bestämd summa, som hon får indela på ett förståndigt uträknadt sätt — för att icke nämna andra flere.

Då det gäller att söka förmå edra män gå in på eder billiga begäran om nålpenningar, duger af lätt begripliga skäl ej samma tillvägagående, som jag dristade mig tillråda på tal om hushållspenningar. Men vädjen till deras sunda omdöme! De veta ju, att allt »insyltande» i affärer på andra områden förr eller senare leder till obehag och kollisioner. Hvarför skulle icke samma lag gälla på detta område? De måste ju äfven själfva få mycket trefligare, när I slippen besvära dem med än en begäran, än en annan. Och hjälper ej det, vet jag ingen annan råd, än att I försöken förtjäna edra nålpenningar själfva, ehuru jag visst ej uppställer detta som något mönsterförhållande. Bättre är det emellertid än att ständigt behöfva förödmjuka sig och tigga om hvad man behöfver, att försaka alltför strängt eller att aldrig hafva sin fria vilja. På ett eller annat sätt skall det nog lyckas er, och därmed skall då följa en angenäm känsla af oberoende och en viss grad af själfständighet, som skola uppväga besväret. Och underlåte ej de föräldrar, hvilkas döttrar stå i begrepp att gifta sig, att rent affärsmässigt behandla denna angelägenhet med den blifvande mågen! Skulle de befinna sig i en mer anspråkslös ställning och ej anse sig kunna föreskrifva honom lagar, bör den unga frun själf, ju förr dess hellre, komma öfverens med sin man härutinnan. Därigenom spar hon sig en hel del tårar, förödmjukelser och obehag i framtiden. Må hon ej tro, att han alltid skall komma att vilja skänka henne himmel och jord, om han kunde, såsom nu under smekmånaden!

Det har möjligen förefallit en och annan, som om uttrycket nålpenningar innebure något oväsentligt, som det ej är värdt att stylta upp så förskräckligt. Nåja, ordet har jag användt, därför att det är i bruk — själf skulle jag föredragit ordet handkassa — men må ingen tänka, att det representerar något oviktigt. *Penningen är makt — bristen därpå vanmakt.* Den man, som lämnar sin hustru utan penningar, håller henne, medvetet eller omedvetet, i ett slags förtryck; det är en vingklippning, som gör henne tam och oförmögen att äfven i minsta småsak följa egna impulser.

Det låter kanske skarpt detta — ja, de gamla flickorna hafva ju namn om sig att vara hvassa — men det är sanning.

Väl den, som kan lefva för andra och försaka sitt, men äfven för uppoffringen gifves det gränser. Den försakande kvinnan får icke gå så långt, att hon som det indiska helgonet låter uppäta sig af skadliga kryp för att icke förgöra något som har lif, och till småkryp, som kunna plåga en människa, må väl räknas gnatet om obetydliga penningbelopp.

Då männen vilja genomföra reformer, heter det: »man måste först bearbeta opinionen». Om ofvanstående rader i någon ringa mån bidroge härtill, vore ett godt mål vunnet.

En förgäten svensk hjältinna.

Det var under den misslyckade expeditionen till Vesterbotten sommaren 1809, med hvilken anföraren förvärfvade sig den hånfulla titeln »hertigen af Ratan». Hvilken ande besjälade de trupper, som så ändamålslöst uppoffrades, visade sig bland annat däraf, att äfven en kvinna förmåddes deltaga i striderna, som det tyckes icke utan att göra gagn. Hon blef omsider upptäckt, och befälhafveren fann henne till och med värd ett erkännande, hvarför han afsände en »allerunderdånigste rapport» om henne till drottningen. Rapporten uppsattes af den bekante poeten och dåvarande sjukhusdirektören Herman Anders Kullberg — som öfversatte Molières »Den girige», »Trollflöjten» m. m. och skref den på sin tid allmänt sjungna »Carl Johan, vår kung», — och fältprästen Ehrnfried Gravallius upptog den i sin berättelse om expeditionen*. Rapporten, hållen i Dumonstiers genom *Lettres à Emilie* modern blifna genre, med omväxlande vers och prosa, följer:

Ibland de bragder, hvilka göra
vårt fosterland å nyo sällt
och redan stridens vapen fällt,
jag nyss ett hjälteprof fått höra,
som skall vår milda drottning röra
och nu berättas oförstäldt.

En soldat vid namn Servenius, af Eders Maj:ts eget regemente, hvilket vid alla tillfällen visat sig värdigt det höga namn, det fått äran att bära, har, enligt i underdånighet bifogade rapport från brigade-chefen, öfversten och riddaren friherre Boye, fått tillfälle — ty kärleken får det alltid — att vid truppens embarkering smyga med sig ombord sin hustru, som beslutit att lefva och dö vid sin mans sida. Hon bevistade i karlkläder affärerna vid Säfvar och Ratan, der hon, äfven sedan hennes man vid förstnämnda ställe blifvit skjuten eller fången, under fiendens eld hopsamlade tappad fiendtlig ammunition, med hvilken hon försåg många af sin mans kamrater, som bortskjutit sina patroner. Först då expeditionen till Piteå skulle afgå, upptäcktes hennes förklädnad, då hon redan åter stod färdig att åtföljа kommenderingen för att för tredje gången träda fienden under ögonen.

Af dessa anledningar, och för att på en gång belöna tapperheten och den äkta troheten, har jag trott mig böra tilldela henne medaljen för tapperhet.

Milda drottning, då man ger
priset åt ert kön för dygder,
vördade i dessa bygder,
tänker man förtjust på Er;
hoppas lyckan, hoppas friden,
hoppas på den glada tiden
under förra Gustafs dar.
Sällheten, som flyktad var,
Svea folk fått åter njuta,
se'n I tronen trädde till;
men då hjärtat tala vill,
bjuder vördnaden att sluta

Ur notisboken.

Fru Ebba Ramsay på Wilhelmsro, Jönköping, har äfven i sommar tillbringat några veckor i England och Skottland för att studera de epileptiskas vård i dessa länder och verka i skrift och vid offentliga välgörenhetskonferenser, såsom i Keswick, Edinburgh med flere ställen, för de sjuka epileptiska.

Förunderligt nog är intet gjordt i Stora Brittanien och Irland för epileptiska barn och högst obetydligt ännu för deäldre; endast 80 à 100 äro intagna i tvänne hem, då det anses finnas 80,000 sådana olyckliga i konungariket England meddelas till Idun.

*

Telefonfröknarnas demokratisering. Nyligen har omtalats, att tjänstgöringen vid riksteleonen hädanefter hufvudsakligen skall bedrifvas af flickor, som icke genomgått annan skola än

* *Resa från Gräddö till Ratan.* Strängnäs 1809.

folkskolan, hvilka anses ha mindre anspråk, men större fysisk kraft än jämnåriga ur bättre lottade samhällsklasser. I sammanhang härmed skulle den vanliga månadslönen sänkas från 50 till 30 kronor. Med anledning häraf ha vederbörande lämnat följande upplysningar:

Minskningen i kompetensvillkor gäller icke för alla telefonisterna, utan endast för dem, som sysselsättas vid lokalborden och de kortare ledningarna, således icke för telefonister som tjänstgöra vid de stora interurbana ledningarna. Aflöningen är fastställd, icke till 30 kronor, utan till 40, ehuru naturligtvis — liksom annanstädes — begynnelseaflöningen är lägre. För de flickor, som tjänstgöra vid långledningarna, och af hvilka erfordras en vida större kompetens, är aflöningen motsvarande högre. Nästan alla telefonister, som blifvit anställda under detta år, äro sådana som endast ha folkskoleundervisning, och ett eller annat hundratal sådana torde redan finnas vid rikstelefonen.

*

Kvinnor inom journalistiken. Mrs Emily Crawford, Daily News' mångåriga Paris-korrespondent, hvars bild Idun ock engång meddelat sina läsarinnor, har i ett föredrag nyligen uttalat sig angående frågan, huruvida journalistiken är en lämplig lefnadsbana för kvinnorna. Hon har genom en lång erfarenhet kommit till det resultatet, att talangfulla kvinnor mycket väl kunna träffa just den stil, som passar för vederbörande tidning, och förstå att gifva hvarje ämne, de behandla, lif. För öfrigt böra kvinnorna icke tro, att tidningsarbetet är lätt. Det kräfver framför allt uthållighet, därnäst själsnärvaro och mod samt för öfrigt många andra egenskaper.

*

I skördetid. I måndags afled å egendomen Leonardsberg i närheten af Norrköping grefvinnan *Mathilda Carolina Lovisa Leijonhufvud*, född Stackelberg, i en ålder af 73 år. Hon var dotter af öfverste-kammarjunkaren grefve Adolf Ludvig Stackelberg och hans grefvinna Eva Sofia Adelsvärd. Hon blef 1842 gift med sin kusin, öfverstekammarjunkaren friherre Erik Seth Adelsvärd. År 1862 ingick hon nytt gifte med majoren frih. Bengt Carl Fredrik Leijonhufvud och var sedan 1864 änka efter honom.

*

För djurskyddssaken. Den af d:r Henning Vendell i Örebro utgifna skriften »Vackra Svarten», allmänt erkänd som ett bland de bästa arbeten för djurskyddets främjande, särskildt för bibringande af insikt i hästens rätta behandling, har vunnit en sådan uppmärksamhet, att Patriotiska sällskapet inlöst 1,000 exemplar af den i våras utkomna tredje upplagan. »Vackra Svarten» är äfven bearbetad på norska och kommer jämväl att utgifvas i en finsk bearbetning. Bland våra landsmän i Amerika hafva ej få exemplar blifvit spridda. De många bland våra läsarinnor, som äro intresserade af djurskyddet, kunna såsom af annons i dagens nummer synes, för ringa afgift erhålla ett exemplar af det beaktansvärda lilla arbetet.

Teater och musik.

Kungl. operan, som nu åter börjat sin verksamhet, uppförde i tisdags »Aida» med väsentligt ny rollbesättning. Titelpartiet utfördes för första gången af *fru Brag*, hvilken med tydlig omsorg inöfvat detsamma och på ett öfverraskande godt sätt löste sin ingalunda lätta uppgift. En något behagligare maskering borde dock kunna åstadkommas. Detta senare gäller ock om hr *Bratbost*, hvilken nu likaledes för första gången, åtminstone å denna scen, utförde Radamès' parti. Den starka stämman, hvilken nu som förut ofta låter pressad och ansträngd, gör sig väl gällande i ensemblerna och lämpar sig särskildt för detta parti, som ju är ett halft hjältetenorsparti. Någon skönare klang äger den beklagligtvis ej. Särskildt erkännande förtjänar hr B. för sitt lugna och behärskade utförande af rollen i dramatiskt hänseende. Amonasros' roll utfördes af hr *Söderman* betydligt lifligare än af hr Lundqvist, med hvilken han däremot naturligtvis ej kan täfla i afseende på sången. Äfven i vokalt hänseende förtjänar hr S. dock ett visst erkännande. De tre omnämnda voro som sagdt nya i sina roller och fingo därför ock del af den talrika publikens välvilliga bifall. Detta gällde dock i främsta rummet — och detta med rätta — *fru Linden*, hvilken gaf en i alla detaljer förträfflig bild af den stolta konungadottern Amneris. Hennes spel var sällsynt väl genomtänkt och på samma gång naturligt. Rösten gjorde sig ock väl gällande; en viss svaghet i mellanregistret förspordes dock understundom. Fru L. hyllades rättvisligen både med blommor och flerfaldiga inropningar, särskildt efter den stora scenen i fjärde akten. Hrr *Sellergren* och *Strömberg* skötte med vanlig omsorg sina partier.

Första nyhet å k. operans scen blir »Stradella» med hr Ödmann och fröken Holmstrand i hufvudrollerna. Den uppföres en af de närmaste dagarne.

Djurgårdsteatern bjuder sedan i tisdags på ett nytt program, som utan tvifvel bör kunna locka en följd goda hus i sommarsäsongens elfte timme. Det inledes af *Anders de Wahls* sedan i fjor kända täcka lilla proverb: »För tidigt», där den manliga rollen fortfarande på ett innerligt och tilltalande sätt utföres af författaren själf, och där *fru Eliason* som den unga backfischen mycket friskt och intagande sekunderar honom. Bifallet var också synnerligen lifligt.

Det franska lustspel, som därefter följer, »Varietésångerskan» af firman Gondinet och de Sivrac, erbjuder intet nytt, jämfördt med sina många föregångare, med afseende på uppslag eller innehåll — det är det oslitliga parisertemat: synnerligen fördomsfria äkta män och knappast mindre fördomsfria äkta hustrur. Egentligen är nu detta en både tarflig och grumlig källa för en farsörs kvickhetsåder, men medgifvas måste att den här sprudlar med en yrande fart, som åtminstone för ögonblicket lätt frestar en att distansera betänkligheterna. Med erkännansvärd kläm gick också spelet, och i all synnerhet hade *hr* och *fru Eliason* en famos kväll. Utom dessa träffade *hrr Jean Sandberg* och *Hansson* ypperligt den rätta lustspelstonen; bröderna *Ranft* voro sig själfva: charmanta och ståtliga karlar. *Herr Hagman kunde* ha varit roligare, icke minst masken, och *fröken Rustan* — med förlof — litet ungdomligare som den förföriska varietésångerskan! Publiken hade emellertid en högtid af skratt, om detta också måhända, för ett något närmare lystrande öra, ljöd mera bullrande än hjärtligt.

En gammal historia.

Af ***Helena Nyblom.***

(Forts.)

Hans runda hufvud hade icke många hår kvar, men de få små ljusa lockar, som ännu funnos i hans nacke, friserade han med stor omsorg. Onkel Jonas var med ett ord renligheten och sir ligheten i egen person.

Allt omkring honom var så propert och fint, att man måste tro, att intet damm kunde falla i hans hus, liksom man också frestades att tro, att intet svårt eller obehagligt skulle kunna hända honom.

Han mötte aldrig elaka människor. Motgång och förtret höllo sig borta från den väg, där han spatserade fram med sina vällackerade stöflar, och det var omöjligt att tänka sig onkel Jonas någonsin se ond eller uppbragt ut. Han log emot lifvet, och lifvet log tillbaka mot honom.

Men om han var vänligt stämd mot alla människor, så var han det i all synnerhet mot sina tre niècer på Arvidsnäs.

Han älskade dem alla som sina egna barn och hade med en faders, för att icke säga en moders, ömhet följt dem genom den svåra tid, då de skulle få tänder och lära sig gå, genom mässling och andra barnsjukdomar till deras konfirmation och första stockholmsresa.

Till onkel Jonas kunde de anförtro alla sina hemligheter. Han visste, att unga damer icke blott behöfva en sträng uppfostran och goda lärdomar, utan också bonbon och sötsaker, spetsar och vackra sidenband, och han hade alltid sina djupa fickor fulla af dessa nödvändighetsartiklar, när han kom. Därför var han också obeskrifligt välkommen, och när han var väntad till Arvidsnäs, rusade flickorna genom trädgården för att gå upp på en höjd, som låg vid muren, och därifrån vifta till honom, så snart han kom inom synhåll. När så onkel Jonas kom galopperande på sin bruna häst, kunde han redan på långt håll se de tre unga flickorna hänga med öfverkropparne ute öfver muren och sex hvita armar svänga i luften som kvarnvingar och vifta till honom med näsdukar och skärp.

Onkel Jonas gjorde sig då så rak i ryggen som möjligt, sträckte på sina korta ben och satte sporrarne i sidorna på hästen, och i det han red förbi muren, hälsade han militäriskt med ridpiskan, medan de unga damerna skreko hurra i munnen på hvarandra.

Cordelia, som annars var en mannahatare, gjorde ett undantag för onkel Jonas. Hon betraktade honom snarare som en gammal rar tant, och hon visste, att det var honom ett sant nöje att skänka henne hjälp till hennes fattiga. Han kom alltid med fickan full af klingande mynt.

Han sjönk oftast ned i en af de stora länstolarne och tog Anne-Sophie och Tony på hvar sitt knä.

Anne-Sophie anförtrodde honom gärna sina mycket omväxlande kärlekshistorier, och Tony spelade på luta och sjöng för honom: »Hulda maj, din englablick», »Blott den som älskog känner» och »Arma flicka, minnes du» och andra af hans favoritvisor.

Han satt med hufvudet på sned och lyssnade smäktande, medan hans stora ögon fylldes med klart vatten liksom förgät-mig-ejer i regnväder.

Så hände det en dag, att Tony stod nere i bak-rummet och lagade smördeg till middagen.

Det var icke vidare roligt att stå där nere i det kalla källarrummet och trilla deg, medan rosenbuskarna stodo fulla af blommor där uppe i det varma solskenet och svalorna beständigt flögo förbi fönsterna och ropade: »Vi, vi, vi äro fria!», men det var hennes tur att göra desserten, och den måste vara färdig antingen det var solsken eller regnväder.

Men huru förvånad blef hon icke, då hon fick se onkel Jonas galoppera in på gården och binda sin häst vid trappan. Hon väntade att strax bli uppkallad, men till sin ännu större förvåning såg hon onkel Jonas, efter ungefär en halftimmes förlopp, komma ned igen, svinga sig upp på sin häst och rida bort, utan att han hade visat minsta lust att vilja se sina flickor.

Hvad skulle detta betyda?

De andra systrarna blefvo snart underrättade om denna märkliga tilldragelse, och vid middagen sutto de alla som tända ljus, väntande på att föräldrarne skulle beröra detta intressanta tema. Men middagen förflöt i all stillhet, och icke ens vid kaffet i det lilla kabinettet yttrade föräldrarne något om onkel Jonas' besök.

Det var icke förrän flickorna reste sig upp för att gå hvar till sitt arbete, som fru Elisabeth sände sin man en blick, som genast fick honom att säga:

»Tony kan stanna här några ögonblick. Mamma och jag önska tala med dig.»

Det var något så allvarligt, nästan högtidligt öfver föräldrarnes ansikten, då hon blef ensam med dem, att hon anade, att hon skulle få bannor. Hon försökte minnas, om hon hade gjort något, som särskildt kunde ha misshagat dem, men hon kunde icke finna annat, än att smördegen icke hade varit så lätt och mör, som modern önskade det.

Då därför fadern började i en allvarlig ton:

»Tony, du är inte längre ett barn,» och därefter gjorde en paus, svarade Tony med gråten i halsen:

»Nej, min gode far! Men det kan ibland misslyckas i alla fall!»

»Hvad är det, som kan misslyckas?» frågade baronen, som genast fick en skälm i ögonvrån.

»Smördegen,» svarade hon med darrande stämma. »Det var inte riktigt kallt i källaren i dag, och...»

»Det är inte fråga om smördegen,» svarade fadern, medan han ifrigt vred sina mustascher för att dölja sitt leende: »Det är fråga om giftermål!»

Tony såg hjälplöst från fadern till modern, och så tillbaka till fadern igen.

Han harklade sig och började därpå ett tal, hvari han framställde, huruledes giftermålet är kvinnnans egentliga bestämmelse, huru Tony nu hade nått den lyckliga åldern, då hon skulle kunna öfvergå från att vara barn i föräldrahemmet till att bli hustru och fru i ett eget hem, och han slutade med att säga, att en man, som de högaktade och värderade, hade anhållit om hennes hand.

»Det är ingen främling för dig,» inföll modern. »Det är en man, som vi tro oss veta, att du älskar högst, näst efter dina föräldrar. Onkel Jonas har bedt dig bli hans hustru.»

»Vill... onkel Jonas gifta sig med mig?» Tony måste kväfva ett frambrytande skratt.

»*Skrattar* du åt, att en man som onkel Jonas

Mattor, Möbeltyger, Gardiner, Portièrer i större urval och till billigaste priser hos **Robert Ditzinger** 73 Vesterlånggatan. Lager p. b. 1 o. 2 tr.

vill göra dig den äran att taga dig till sin hustru!» sade den stränga frun och rynkade ögonbrynen.

»Jag håller så mycket af onkel Jonas,» svarade Tony, »men... åh Gud!» och därmed brast hon i häftig gråt.

Fadern ville smeka henne, men modern tog hans hand i sin och sade i en hård ton till Tony:

»Jag förstår inte sådana narraktigheter. Först skrattar du, som om man ville drifva gäck med dig, och så gråter du, som om man ville göra dig något ondt. Förstår du inte, hvilken ära han gör dig, han, som kunde ha låtit sitt val falla på en långt mera utmärkt kvinna än du, oförståndiga barn!»

Friherrinnan blef helt vältalig af att höra sin egen dygdiga stämma, och hon höll ett längre föredrag öfver alla onkel Jonas goda egenskaper och öfver den sällsynta lycka, som erbjöds Tony.

Nästa torsdag skulle han komma igen, och modern anbefallde henne att med lugn och allvar öfverväga saken, så att hon, när han åter visade sig, kunde gifva honom sitt svar.

Härmed var audiensen slut, och fadern sköt henne sakta ut ur kabinettet.

Hon sprang så fort, som om någon skulle ha förföljt henne, ned på sitt rum; där kastade hop sig ofvanpå sängen och gaf sina tårar fritt lopn.

Hennes mor hade gett henne fyra dagars betänketid, och hon hade sagt henne, att hon naturligtvis hade sin frihet att bestämma hvad hon ville; det ville med andra ord säga, att hon skulle vara så god att i allt lyda sina föräldrars vilja, hvarförutan hon aldrig skulle få en glad stund i lifvet mera.

Hon satt framåt aftonen upprätt på sin säng och stirrade ut i mörkret. Huru kom det sig väl, att denne onkel Jonas, som hon höll så mycket af, plötsligt föreföll henne så motbjudande?

Hon såg honom med de små korta benen i de strama damaskorna, med sitt skalliga hufvud glänsande af värme och det runda ansiktet lysande rödt som en hummer. Hon erfor en rent lekamlig smärta af att tänka på honom. Hon skulle ha velat springa till världens ände för att aldrig behöfva se honom mer.

De fyra dagarne förgingo, utan att man vidare plågade henne.

Hennes föräldrar förhöllo sig kalla, men höfliga mot henne. Hon märkte tydligt, att systrarna voro förbjudna att tala till henne för att icke inverka på henne eller själfva låta inverka på sig.

Men så snart hon var ensam, grät hon oupphörligt. Hennes tårar flöto som från en flod i öfversvämning. Hon kunde icke hejda dem, fastän hon till sist knappt hade en tanke i hufvudet eller en känsla i hjärtat.

Förfärliga drömmar uppfyllde natten innan hon väntade onkel Jonas. Hon drömde, att det var bal på Arvidsnäs, och att hon skulle dansa dansen med dolken. Men i stället för att sticka dolken i sitt eget bröst, som denna scen slutar med, sprang hon bort och stack dolken rätt in i nacken på onkel Jonas.

Hon såg honom tydligt falla ned på golfvet, och där blef han liggande och sprattlade med sina små tjocka ben. Hon hörde, huru de klapprade och slogo mot golfvet, och hon vaknade i skräck och hörde, hur lindgrenarne i den stormfulla natten slogo mot hennes fönster.

Om morgonen kom kammarjungfrun med en nytvättad hvit musslinsklädning med korta ärmar och ljusblått skärp, som hon iklädde sig.

När hon klädt sig, gick hon ned till frukosten, men hon såg så trött och förgråten och utvakad ut, att hon, då hon åter kom in på sitt rum, lade sig på sin säng och föll i en djup sömn.

Hon hade sofvit ett par timmar, då hon vaknade vid att modern stod vid hennes säng och sade:

»Ligger du här och skrynklar ner din hvita klädning! Nu får du lof att stiga upp; onkel Jonas är här.»

Hon var ännu helt yrvaken. Hon kunde mycket väl ha sofvit hela dagen; och som i drömmen gick hon vid moderns hand till dörren, som ledde in till den gula salongen, där onkel Jonas väntade henne.

På vägen dit talade hennes mor åter vid henne, strängt och förmanande. Hon hade ju sin frihet, men afsloge hon onkel Jonas frieri, så handlade hon tvärt emot sina föräldrars önskan, och hon hade icke mycken ömhet att vänta sig från deras sida, om hon blefve anledningen till, att det goda förhållandet mellan dem och onkel Jonas blef brutet. Ja, hon gjorde vissa häntydningar, hvaraf Tony förstod, att det icke blott var en gammal vänskap, som hennes far var skyldig onkel Jonas, utan att det fanns andra ting, på grund af hvilka en brytning med honom skulle vara familjens ekonomiska ruin.

Hon hörde frånvarande på moderns yttranden.

Hon längtade endast efter att sofva. Hon frös och måste kväfva den ena gäspningen efter den andra.

Modern sköt henne in i den gula salongen och stängde dörren efter henne, och där stod onkel Jonas framför henne.

Hans ansikte strålade af all den rörande godhet, som det kunde uttrycka, och då han såg den lilla bleka, förgråtna flickan, tog han henne vänligt i handen och förde henne till en af de stora gula länstolarne, satte sig i den och tog henne i knäet.

»Min stackars lilla unge! Är du inte frisk?» frågade han i sin vänligaste ton.

Han var den första människa, som under alla dessa dagar hade sagt henne ett vänligt ord.

Det var så godt och tryggt att sitta hos honom. Hon slog båda armarna kring hans hals och lade sitt lilla fina hufvud upp emot honom, så att hennes pannlockar föllo midt på hans näsa.

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Ärkebiskopinnan Klara Sundberg, född Koch (med porträtt); af *J. N—g.* — Efterlämnade sånger och visor af *Augusta Nycander.* I: Smärtan. II: Den sjukas tröst. — »Nyckfulla kvinnor»; af *Ave.* — »Underkänd»; skiss för Idun af *Elsa Lindberg.* — Iduns fosterlandstäfling. — Ur en ung flickas poesialbum; af *Karl August Hagberg.* — Nålpenningar; fortsättning på en gammal flickas fanderingar; af *S. T.* (Slut från föreg. n:r.) — En förgäten svensk hjältinna. — Ur notisboken. — Teater och musik. — En gammal historia; af *Helena Nyblom.* (Forts.) — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

En forntida statsman sitt land gaf la
gar
och stiftade då äfven mig.
Se'n blefvo i staten lugnare dagar,
— nu gåtan väl tyds re'n för dig?
Om icke, så ock jag dessutom dig säger,
att nio små delar mitt hufvudord äger,
och sedan du letar nog fort utur dem
af småord en samling jämt trettiofem.

Ett utrop utaf både fröjd och smärta.
Hvad göra du bör om du har ett
hjärta.
Hvad växten måste först i jorden.
En mycket gammal kung i norden.
En man, som folket bjöd att dansa.
Hvad blef på kopparn, du glömt att
ansa?
När halt för blind — hvari de falla.
En gudom falsk i böljan kalla.
En buske grön än i vinterns drifva.
Hvad lärarn stundom plär pojken gifva.
Så grym en härskare förr i Rom.
Hvad Stina gjorde, när kungen kom.
För katoliken ett heligt namn.
En gud i skogarnas dunkla famn.
Hvad finns på människroppens yta?
Hvad hördes bonden till hästen ryta?
Till lilla vännen, hvad är väl vägen?
Hvad bli de båda, om *han* är
trägen?
Ett husdjur kändt mest i höga nord.
En flod som, sköljer Italiens jord.
Hvar sånggudinnorna pläga gästa.
Hvad mången sökt har i spjället fästa,
när lifvets börda har känts för tung.
En hofvets tjänare — alltid ung.
Den härd vi säga är mest värd guld.
Hvar fågeln satt hos sin maka huld.
Hvad skådespelarn får ständigt göra.
Hvad måste du för att ekot höra?
På kaffekoppen du plär mig finna.
Ett namn, som bäras kan af en kvinna.
Hvad hvar Xantippa sägs bruka vara.
Och hvad den är, som vill något spara.
Ett litet djur ifrån söderns länder.
Hvad gjorde vattnet väl dina händer?
Hvad den som ohjälpsam är, vi kalla?
Hvad grafven slutligen ger oss alla.

Viola.

Charad.

Mitt första:

Mång' stoftets träl
med brist och fel
till det i tro ser opp —
för kval och ve
och lidande
men ock symbol för hopp.

Mitt andra:

Med surr och sus
och dån och brus
det ilar fram med fart
och hjälper till,
om man så vill,
att hinna målet snart.

Mitt hela:

I gången tid
de kristnas strid
mot Islams vilda hord,
då man drog ut
med svärd och spjut
till hel'ga grafvens vård.

P. L.

Ifyllningsgåta.

De 35 tomma rutorna i nedanstående kvadrat skola ifyllas hvar och en med en bokstaf sålunda, att de 7 vågräta raderna utgöra bekanta ord. Orden, men i annan ordningsföljd, beteckna: en militär, en husgerådssak, en fisk, en sjukdom, en blomma, ett läkemedel, en maträtt.

		C		R		
		Ö		A		
		N		S		
		X		Y		
		U		D		
		N		R		
		E		T		

Surre.

Aritmogryf.

1	1	10	11	4	6	10	9	12
2	2	13	14	11	15	12	2	4
3	3	7	16	6	17	13	12	10
4	4	9	7	15	11	4	14	18
5	5	8	2	19	8	13	9	12
6	6	8	13	12	4	16	7	11
7	7	4	3	10	14	11	15	19
8	8	13	4	12	8	18	20	14
9	9	5	16	14	21	8	9	10
10	10	11	22	10	4	16	8	10

1) Ett smycke, 2) en ryktbar lärd, 3) ett verb, 4) en ryktbar skald, 5) en stad i Sverige, 6) hvari en flicka gärna går, 7) ett adjektiv, 8) en skadlig dryck, 9) en frukt, 10) ett svenskt kloster.

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på en svensk originalroman.

Caro.

Bokstafsgåta.

Tag 4 a, 1 b, 1 d, 5 e, 1 f, 2 g, 3 i, 4 l, 5 n, 2 o, 2 p, 2 r, 4 s, 1 ö och bilda 7 ord, hvars begynnelsebokstäfver bilda namnet på ett konungarike i Europa och slutbokstäfverna detta rikes konung.

Orden äro: 1) stad i Sverige, 2) flod i Tyskland, 3) station i Skåne, 4) stad i Kina, 5) rike i Asien, 6) del af Tyskland, 7) berg i Asien.

—rs.

Lösningar.

Charaden: Myntfot.

Ifyllningsgåtan: Skanör, Gagnef, harpun, berguf, punsch, Jerfsö.

Figurgåtan:

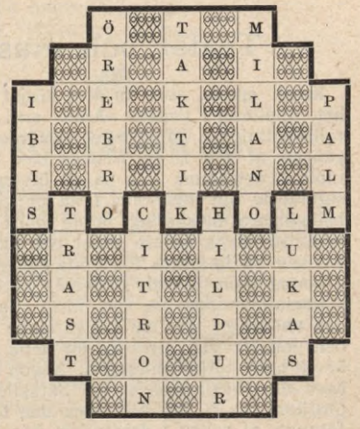

Aritmogryfen: 1) Jasmin, 2) Efraim, 3) Necken, 4) Nässjö, 5) Yngarn, 6) Lodjur, 7) Imatra, 8) Naaman, 9) Dorpat — Jenny Lind.

CAKES fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta specerihandlare i hufvudstaden. Försök!
C. W. SCHUMACHER Kgl. Hofleverantör — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.
SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär priskurant!